

Euroopa
Komisjon

ELI KODANIKE PLAAN

Eurooplastel on
sõnaõigus

KÜSIMUS ON EUROOPAS
SEE PUUDUTAB KA SIND

Räägi kaasa!

Õigus

Sisu

02	ELI KODANIKE PLAAN
04	AVALIK KONSULTATSIOON ELI KODAKONDSUSE KÜSIMUSTES
05	Kes osales?
07	Vaba liikumine ELis
11	Kodanikud kui inimesed
15	Kodanikud kui tarbijad
19	Kodanikud kui õpilased ja ametiisikud
29	Kodanikud ja demokraatia
33	Teave ja abi ELi õiguste küsimustes
35	ELi kodakondsus ja ELi tulevik
42	KODANIKE DIALOOGID
42	Läbirääkimised Euroopa tuleviku üle
43	Esmapilk

Euroopa Komisjon – õiguse peadirektooraat
<http://ec.europa.eu/justice/citizen>

ISBN 978-92-79-27172-4
doi:10.2838/91450

© Euroopa Liit, 2013

Paljudamine on lubatud eeldusel, et avaldatakse allikas.

Printed in Belgium

Kodanike kuulamine

ELi kodakondsuse 20 aastaga on palju saavutatud. On aeg vaadata, kuhu oleme jõudnud ja mida võiks tuua tulevik. Kodanikud ootavad Euroopalt konkreetseid tulemusi ja soovivad tugevat sõnaõigust Euroopa tuleviku üle peetavatel läbirääkimistel.

Sellepärast pühendame terve aasta neile, kes on Euroopa projekti südames – kodanikele. Euroopa kodanike aasta 2013 on meie võimalus kuulata ja õppida, kuidas saaksime tuleviku Euroopa Liitu koos ehitada.

Euroopa Komisjon on juba alustanud: aastal 2012 kutsusime kogu Euroopa kodanikke üles rääkima meile kogemustest seoses ELi õigustega ja ootustest tulevikule. Vastas ligi 12000 inimest ja organisatsiooni, ning seega oli avalik konsultatsioon komisjoni kõigi aegade suurim.

Kuid sellega me ei piirdu: oleme alustanud ka raekojakohtumiste sarja, milles osalevad kõigi elualade inimesed kõigis Euroopa Liidu osades – mitte üksnes pealinnades, vaid ka paljudes keskmise suurusega linnades. Igal üritusel räägivad sajad kodanikud nii meile, komisjoni liikmetele kui ka parlamendi, riiklike ja piirkondliku valitsuse liikmetele oma ootustest.

Esitlen rõõmuga konsultatsiooni peamisi tulemusi ja kahepoolsete kohtumiste esimesi arengusuundi. Komisjon võtab aruandeid arvesse 2013. aasta kodanike aruande ja Euroopa tulevikuplaani koostamisel. Liituge läbirääkimistega!

VIVIANE REDING

*Euroopa Komisjoni asepresident,
õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsuse volinik*

ELi KODANIKE PLAAN

Inimesed üle kogu Euroopa Liidu soovivad rääkida kaasa ELi kodakondsuse ja kogu ELi tuleviku küsimustes. Just seda on kaks uut tihedalt seotud algatust neil teha võimaldanud. Selles brošüüris tehakse kokkuvõtte järgmisest:

- mida inimesed rääkisid Euroopa Komisjonile veebipõhise **konsultatsiooni käigus** (9. maist kuni 27. septembrini 2012) **ELi kodakondsuse küsimustes**
- **kodanike dialoogid**, mille komisjon käivitas aastal 2012 kohalike kodanikega suhtlemiseks nende murede ja soovitude saamiseks parema Euroopa loomisel.

Kui olete ELi riigi kodanik, olete Euroopa Liidu kodanik. 20 aastat tagasi ELi lepingutes kirjapandud ELi kodakondsus annab teile ELi seaduste alusel **kindlad õigused**, sh:

- õiguse Euroopa Liidus **vabalt liikuda ja elada**
- õiguse **mitte olla diskrimineeritud** rahvuse alusel
- õiguse **hääletada ja kandideerida** omavalitsuste ja Euroopa Parlamendi valimistel, kus iganes te Euroopa Liidus ka ei elaks
- õiguse **saada abi teiselt ELi riigi saatkonnalt või konsulaadilt väljaspool ELi**, kui teie riik pole välisriigis esindatud, ja seda samadel tingimustel, mis kehtivad selle ELi riigi kodanikele
- õiguse esitada **petitsioon** Euroopa Parlamendile, esitada taotlus Euroopa ombudsmanile ning võtta ühendust ELi asutustega ja
- õiguse korraldada või toetada koos teiste ELi kodanikega **uue ELi seadusandluse kehtestamise algatust**.

Võite kasutada neid õigusi oma igapäevases elus. Euroopa Komisjoni töö eesmärk on muuta kodanike elu lihtsamaks.

Aasta 2013 on **Euroopa kodanike aasta**. See on oluline võimalus asetada kodanikud Euroopa kava südamesse. Arvestades kodanikelt saadud ja sellesse brošüüri kokkuvõtlikult kirjapandud tagasisidet, esitab **ELi kodakondsuse aruanne** mais 2013 uusi algatusi ELi kodakondsuse toetamiseks ja raskuste kõrvaldamiseks kodanike õiguste rakendamisel kogu ELis.

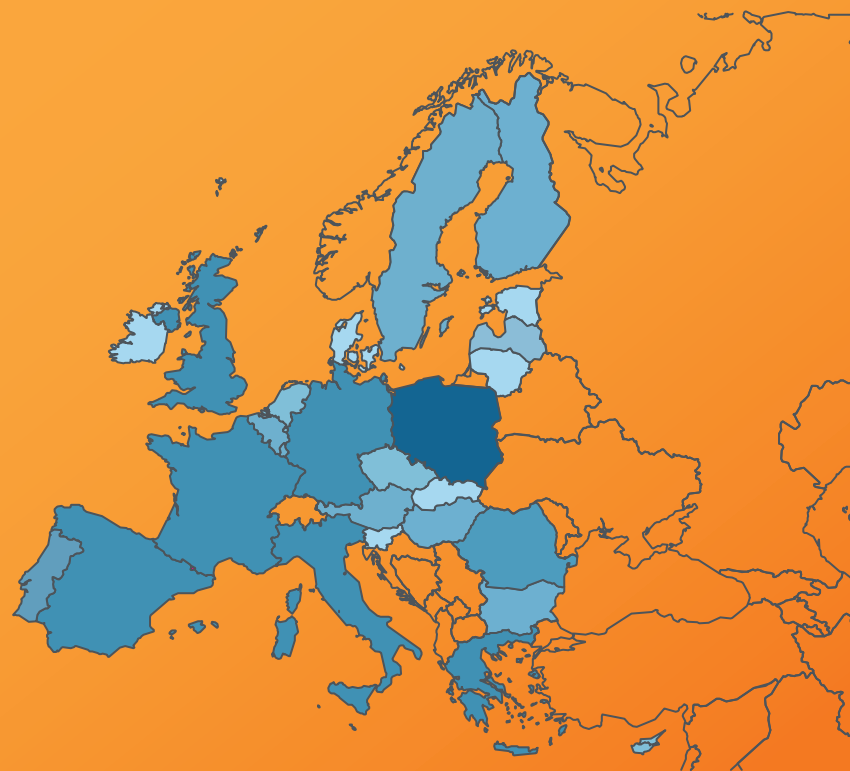
Avalikes veebikonsultatsioonides ütlesid kodanikud, et nad hindavad kõrgelt oma ELi õigusi – eriti vaba liikumise ja poliitiliste õiguste aspekti. Nad soovivad näha tõelist Euroopa piirkonda, kus ilma keeldude ja diskrimineerimiseta elada, töötada, liikuda, õppida ja poes käia. Kuid samuti märgiti, et käia on veel pikk tee. Probleeme tekib ikka, eriti ELi õiguste arvestamisega kohalikul tasandil. Samuti esitati ettepanekuid nende probleemide lahendamiseks ja selles brošüüris on nimetatud mõned peamised punktid. Lisateavet nende teemade kohta näete konsultatsiooni tervikraportist aadressil http://ec.europa.eu/justice/report_eucitizenship_consultation.pdf

Olulised punktid **kodanike dialoogidest** on esitatud brošüüri teises osas. Need dialoogid jätkuvad kogu Euroopa kodanike aasta vältel kuni **Euroopa Parlamendi valimiseni** aastal 2014. Need annavad võimaluse kuulata ja õppida, kuidas saame tuleviku Euroopa Liitu koos luua.

AVALIK KONSULTATSIOON ELI KODAKONDSUSE KÜSIMUSTES

4

Vastajate rahvuslik jaotus

Skaala 0% 18%

Kes osales?

Eurooplased soovivad ELi kodakondsuse küsimustes sõna võtta. Veebiküsitlusele vastas tervelt 11 598 inimest. Umbes 98% nendest vastas eraisikuna. Ülejäänud 2% vastas organisatsiooni või assotsiatsiooni nimel. Samuti sai komisjon 115 vastust spetsiaalse e-posti konto kaudu. Üks kolmandik neist olid organisatsioonidelt, kes on ELi kodakondsuse vallas aktiivsed.

Suur osa eraisikust osavõtjatest olid ELis elavad ELi kodanikud (94%). Vastanute seas oli väga mitmesuguseid ELi **rahvusi**. Suurim rühm vastajaid (18%) oli poola rahvusest, kellele järgnesid prantslased, itaallased ja sakslased (kõiki 8%). Osalejate **elukohariikide** osas on muster üsna sarnane. Levinuim elukohariik oli Poola (15%), millele järgnesid Prantsusmaa ja Saksamaa (kummaski 8%).

Noored vastasid küsitlusele aktiivselt. Ligikaudu 34% vastajatest oli vanuses 18-30, neile järgnes 33% ga vastajate rühm vanuses 31-45. Vastajatest 61% olid **mehed**, 35% **naised** ja 4% ei täpsustanud oma sugu.

Kokku **saatis vastuse 301 organisatsiooni**. Osa neist esindavad teatud rühmi, nagu töölised, üliõpilased, noored või puuetega inimesed. Ja osa tegid kokkuvõtte kohalike või riiklike liikmesassotsiatsioonide muredest ja ideedest.

Konsultatsioon pälvis ka **väljaspool ELi elavate ELi kodanike** (149 vastust) ja **mitte-ELi kodanike** (154) huvi, kes elavad kas ELis (93, enamasti Ühendkuningriigis, Belgias või Hispaanias) või väljaspool ELi (61).

Kas olete kunagi kasutanud oma õigust Euroopa Liidus vabalt liikuda ja elada?

		Jah	Ei
Kokku		87%	13%
Vanus 	Alla 18-aastased	78%	22%
	18-30-aastased	91%	9%
	31-45-aastased	90%	10%
	46-65-aastased	83%	17%
	Üle 65-aastased	80%	20%

Kas olete elanud kunagi muus ELi riigis kui see, mille kodanik olete?

		Jah	Ei	Ei vastanud
Kokku		48%	49%	3%
Sugu 	Mehi	44%	54%	2%
	Naisi	55%	43%	2%
Vanus 	Alla 18-aastased	15%	82%	3%
	18-30-aastased	54%	44%	2%
	31-45-aastased	51%	48%	1%
	46-65-aastased	38%	59%	3%
	Üle 65-aastased	48%	50%	2%

Vaba liikumine ELis

Ligi üheksa kümnest vastajast oli kasutanud õigust ELis vabalt liikuda (87%). Pooled neist, kes seda teevad, reisivad sagedamini kui kord aastas, 3% liiguvad ühest ELi riigist teise iga nädal ja 1% iga päev.

Peamised põhjused ELis liikumiseks on **turism** (87%) ja/või **töö** (45%, sh igapäevane töөлööit). Kuid seda õigust kasutavad ka **tarbijad** (39%), **üliõpilased** (33%), **patsiendid** (4%) ja **pensionärid** (3%). ELis reisimise põhjuste hulka kuulusid ka perekülastused, suhted ja sõjaväeteenistus. **Noored kasutavad kõige tõenäolisemalt vaba liikumise õigusi** – enamasti vabatahtlikuna töötades, töötamise, õpingute ja internatuuriga seoses. Välismaal õppimine on rohkem levinud naiste (61%) kui meeste (44%) hulgas. Vanemad inimesed reisivad peamiselt pere või omandiga seotud põhjustel. Kõik ELi rahvused kasutavad vaba liikumise õigusi, kuid mõned teistest enam. Suurimad ELi piires liikujad olid Belgia, Taani ja Prantsuse osalejad. Vastukaaluks polnud 32% Austria ja Tšehhi osalejatest kunagi kasutanud ELi vaba liikumise õigust.

“Majanduslikud põhjused ajendasid mind liikuma, kuid tundsin ka tõelist soovi näha teisi maid ja Euroopa ideaale.”

– Ühendkuningriigi kodanik

“Uued inimesed, kellel võivad olla teistsugused kogemused ja ideed selle kohta, kuidas paremaid elutingimusi luua.”

– Slovakkia kodanik

Peaaegu pooled osalejatest elavad või on elanud muus ELi riigis kui nende oma (48%). Naiste puhul rohkem kui pooled (55%). Enamik inimesi, kes olid elanud teises ELi riigis, olid teinud seda vähem kui aasta (39%) ja kolmandik üle aasta (33%). Väiksem osa inimesi oli elanud oma riigist väljaspool üle viie aasta (17%) või üle 10 aasta (14%). Nooremad osalejad olid elanud teises ELi riigis suurema tõenäosusega. **Üks kolmest osalejast oli elanud rohkem kui ühe korra väljaspool oma rahvuse riiki (32%).** Kogu ELi osalejate vastused olid sarnased väljaspool oma riiki elamise kordade arvu poolest. Kuid teistest enam ütlevad prantslased (39%), lätlased (34%) ja slovakiid (32%), et on elanud teises ELi riigis rohkem kui ühe korra.

Kuigi vaba liikumine on ELi kodanikele suur rõõm, esineb siiski ka probleeme: **peaaegu üks viiendik osalejatest teatas probleemidest seoses teise ELi riiki kolimise või seal elamisega.** Need, kes on teise riigi elanikud, puutuvad selliste raskustega kokku teistest enam (27%). Peamised probleemid, mida nimetati, olid järgmised:

- aeganõudvad või ebaselged haldusprotseduurid (62%)
- kohalike administratiivüksuste personal polnud ELi õigustest teadlik (47%) ja
- kodanikud ise ei teadnud oma ELi õiguste kohta piisavalt (19%).

“Mõnes omavalitsuses on protsess lõpliku dokumendi saamiseni väga pikk. Kogu protsess on liiga pikk ja seda tuleks lühendada, eriti ELi kodanike jaoks.”

– Itaalia kodanik

Täpsemalt kaevati keerukate bürookraatlike protseduuride üle, mis hõlmasid kulukaid tõlkenõudeid. Perekonnaseisuga seotud toimingud teises ELi riigis elades (abielu, lahutus, elukoha, sündide või nimede registreerimine) tekitasid eriti suuri raskusi.

Inimestelt nõuti mõnikord dokumente, mida nende päritoluriigis ei väljastata. Ka diplomite tunnistamine võib olla probleem. Ning sageli esineb probleeme, mis on seotud topeltnmaksustamisega, erineva kohtlemisega kohalike ja muudest ELi riikidest pärit üliõpilaste majutamisel ning ebavõrdse juurdepääsuga rahastamisele ja stipendiumidele kohalike ja muude ELi üliõpilaste jaoks.

ELi riikide vahel liikunud inimestest teatas vaid vähemus (12%) **diskrimineerimisest** rahvuse tõttu. See vastab osalejate **arvamusele teiste ELi riikide rahvuste esindajate tuleku kohta nende riiki**. Enamus oli selle suhtes positiivne. Nad seostasid vaba liikumist **kultuurilise mitmekesisusega** (70%), **teistsuguse vaatenurgaga** (56%), **ELi identiteedi loomisega** (55%), **vastastikuse mõistmisega** (54%) ja **majanduskasvuga** (44%). Mõned leidsid ka, et ELi kodanike liikuvus aitab **lahendada ebavõrdsust** ELi riikide tööjõu vahel ja toob **uusi oskusi ning uusi investeerimisvõimalusi**, samas kui vaid 27% seostas liikumisvabadust **demograafilise kasvuga**. Vähem kui üks viiest (18%) arvas, et inimeste tulek teistest ELi riikidest tekitab probleeme. Peamised mured, mida nimetati, olid **piiratud ressursside jagamine, nt haridus ja tervishoid**.

“ELi kodanike liikuvus võib tuua tööjõuturule kogemust, teadmisi ja võimalusi, mis võivad aidata ettevõtetel rohkem saavutada.”

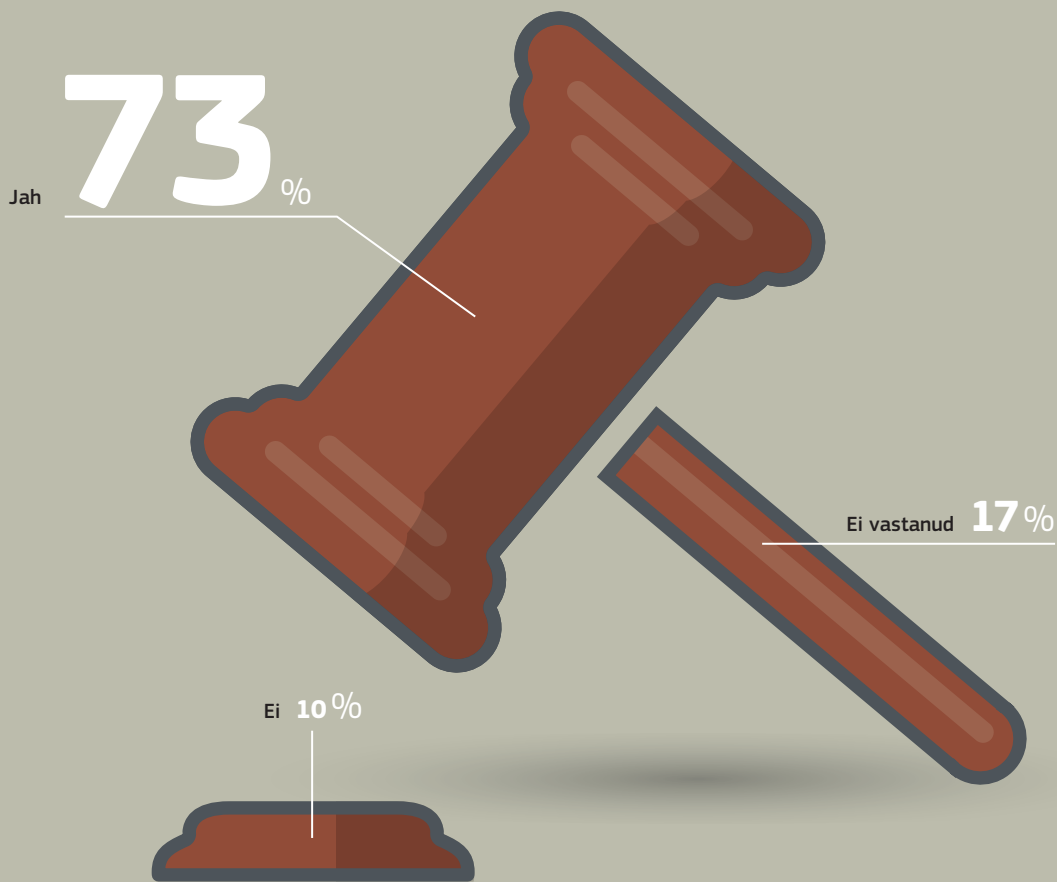
– Kuproose kodanik

KODANIKE IDEED

Osalejate soovitude hulka kuulusid järgmised:

- ühtlustatud vormide kasutamine Euroopa dokumentide väljastamiseks mis tahes ametlikus keeles ELi riikide vahel
- ühine ELi ID-kaart
- parem abi kodanikele saabumiskohas
- personali koolitamine kohalikes haldusasutustes
- veebitööriist parimate kogemuste vahetamiseks kaaskodanikega ja
- parem teave selle kohta, kellega probleemi tekkimisel ühendust võtta.

Kas lastele ja haavatavatele täiskasvanutele, keda süüdistatakse kuriteos, peaks pakkuma kaitset (abinõusid ausa kohtumõistmise tagamiseks), mis peab kehtima igas liikmesriigis?

Kodanikud kui inimesed

2% osalejatest nimetas probleeme lapse eestkostega teises ELi riigis; 57% polnud selliseid probleeme kogenud, kuid oluline vähemus (41%) ei vastanud. Probleem seisneb sageli selles, millise riigi reegleid rakendada, kui vanemad on erinevast rahvusest. Teine probleem on, et osa ELi riike ei tunnista teatud staatusi, mida teised tunnistavad, nt samast soost partnerite juriidiline staatus.

“Olen lahutatud ja mul kolm imelist last, kuid puudub kindel ühise eestkoste reegel. See on hirmus.”

– Itaalia kodanik

“Rahvusvaheliste paaride puhul on väga raske kokkuleppele jõuda vahemaa, keeleliste raskuste, lepingu täitja jms probleemide tõttu.”

– Prantsuse kodanik

Umbes 73% toetas ideed **pakkuda lastele ja haavatavatele täiskasvanutele kaitset (abinõud ausa kohtumõistmise tagamiseks)**, mis peavad kehtima igas ELi riigis. Nende seas, kes sellega nõus ei olnud, oli peamine argument, et kõiki inimesi peaks võrdselt kohtlema. Seega peaksid õigused ja kaitse olema kättesaadavad kõigile ja mitte vaid teatud rühmale. Osa leidsid ka, et selle küsimuse peaks iga riik ise otsustama.

“Mitte ainult lapsed ja haavatavad täiskasvanud, kõik ELi kodanikud!”

– Hollandi kodanik

“Enamik ELi riike juba võib-olla kasutab selliseid vahendeid, kuid kui mitte, siis tuleks parimad kogemused ühtlustada.”

– Bulgaaria kodanik

Ligikaudu 71% arvas, et inimestel, kes on kusagil ELis **kuritegevuse tõttu kannatanud**, peaks olema võimalus saada **rahalist hüvitist** tekkinud kahju eest, olenemata elukohast. Kuid selle kohta, kes seda maksuma peaks, oli erinevaid arvamusi – riik, süüdlane või erakindlustus.

“Inimesed peaksid tegema endale kindlustuse “harilike” kuritegude vastu, olgu see siis kodumaal või teises ELi riigis.”

– Briti kodanik

“Jah, kõigile ohvritele tuleks kompenseerida kantud kahju, olenemata sellest, kus ja kes kuriteo toime pani.”

– Portugali kodanik

“Me oleme siiski veel kaugel sellisest Euroopa Liidust, kus kõik liikmesriigid pakuvad kahtlusalustele ja süüdistatutele piisavat kaitset. Näeme igal aastal sadu juhtumeid, kus ELi kodanikele keelatakse juurdepääs tõlgile või juriidilisele nõustamisele või neid pole nende õigustest teavitatud. Need õigused on eriti olulised siis, kui te pole oma riigis. [...] Loodame, et komisjon jätkab tööd koos parlamendi ja nõukoguga, et leppida kokku jõulised direktiivid ülejäänud meetmetele tuhandete inimeste õiguste tugevdamiseks, kes ELis igal aastal arreteeritakse.”

– Organisatsioon

“Arvan, et kõiki ELi kodanikke tuleks kohelda võrdselt igas ELi liikmesriigis.”

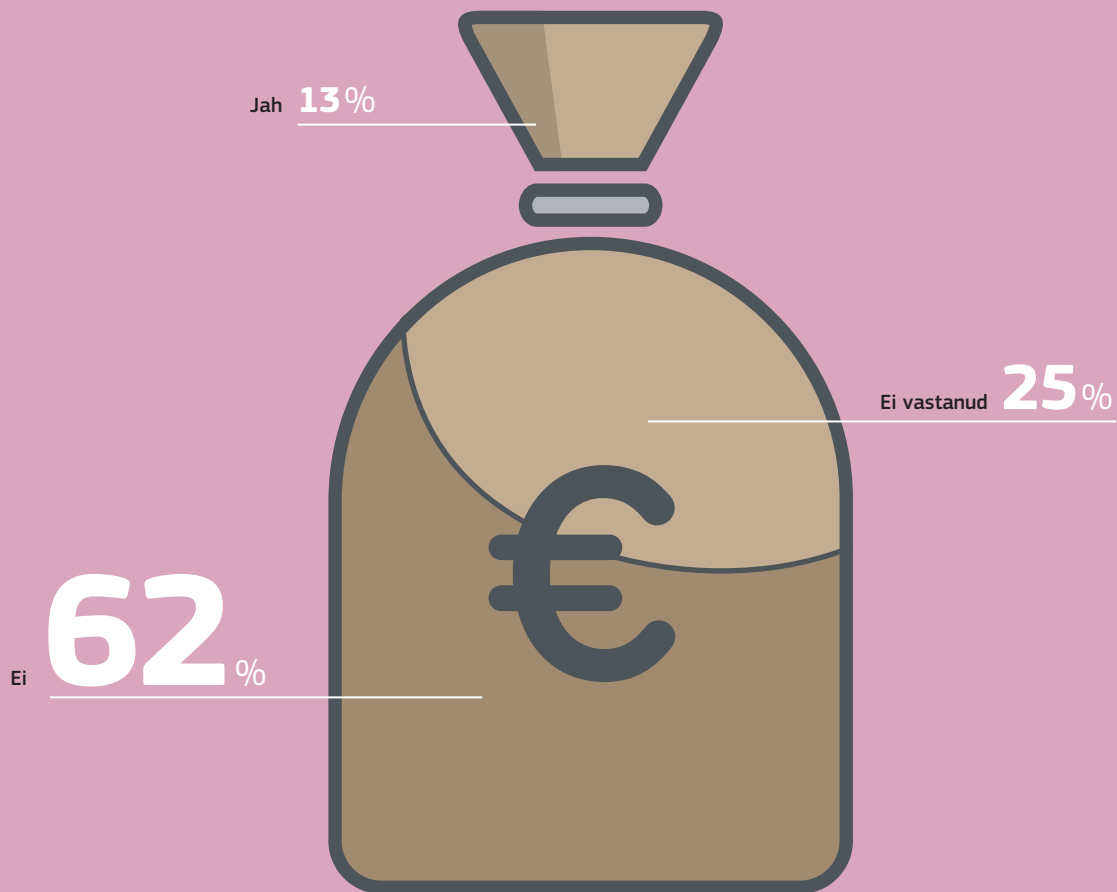
– Kreeka kodanik

KODANIKE IDEED

Kuigi enamik inimesi oli nõus, et kuriteo ohvreid tuleks kogu ELis võrdselt kohelda ja nad peaksid saama mingisugust hüvitist, ei olnud tõelist üksmeelt, kuidas seda teha:

- osa arvas, et riik peab hüvitist maksma
- teised ütlesid, et hüvitis peaks tulema süüdlaselt või väiksemate kuritegude puhul isiklikust kindlustusest.

Kas teil on olnud kunagi probleeme pangakonto avamisega teises ELi riigis?

Kodanikud kui tarbijad

Peaaegu neljandik osalejatest (24%) oli kogenud probleeme teisest ELi riigist veebi kaudu ostmisel. Näiteks ei soovi osa firmasid teatud ELi riikidesse saata või aktsepteerida välismaiseid panga- või krediitkaarte. Või on saatekulud lihtsalt liiga suured. Samuti on kaasnevate kulude tõttu raskusi garantiide kasutamisega. Ning osa veebi- poode nõuavad telefoninumbrit või postiaadressi teatud riigi vormingus. Seega on teistes riikides elavatel inimestel võimatu vajalikke andmeid sisestada.

“Paljud veebisaidid ei paku võimalust
kaupu minu elukohariiki saata.”

– Portugali kodanik

“Hotelli broneerimine turvalise maksesüsteemiga oli
toimingu (allahindluse) jaoks võimalik ainult sihtriigi
pankade puhul.”

– Belgia kodanik

Erinevad riiklikud maksustamise süsteemid võivad põhjustada probleeme inimestele, kes teevad oste teistest ELi riikidest, eriti äri puhul.

Üks kümnest inimesest oli kogenud probleeme pangakonto avamisega teises ELi riigis (13%), kuna pangad nõudsid dokumente ja käendusit, mida oli äsja saanud inimestel raske ja vahel võimatugi anda. Nende hulgas, kes olid elanud teises ELi riigis, oli see probleem eriti sage (22%).

Teatud pangad nõuavad potentsiaalsetelt klientidelt, et nad oleksid elanud riigis teatud aja ja/või et neil oleks krediidialalugu. See on probleem inimeste jaoks, kes vajavad pangakontot vara ostmiseks või haldamiseks välismaal, kuid pole huvitatud enese registreerimisest vastava riigi püsielanikuks.

“Pangad ei tunnista teistest riikidest pärinevat sissetulekute ajalugu, ei aktsepteeri käendusena teistes riikides asuvat vara, [ega] anna laenu kinnisvara ostmiseks teistes riikides.”

– Poola kodanik

“Kui inimesel on töö, siis on kõik korras, kuid kui tööd pole, on asi keerulisem. See ei tohiks nii olla, igal kodanikul peaks olema õigus pangakontole.”

– Kreeka kodanik

Enamik osalejatest (60%) ei olnud kohanud probleeme **kinnisvara ostmisel**, kuigi oluline osa vastajatest (37%) ei vastanud sellele küsimusele. Väike vähemus (3%) kinnitas, et oli takistusi kohanud. Osa ütles, et neid oli rahvuse tõttu diskrimineeritud, kui nad püüdsid välismaal kinnisvara osta – täpsemalt Vahemeremaades ja Ida-Euroopa liikmesriikides.

“Probleem on see, et ei olda kursis vastava riigi protseduuridega ega leita selle kohta teavet. [...] Notarid osas riikides, teistes mitte, tasude ja maksude liigid, salapärased vormid allkirjastamiseks jne.”

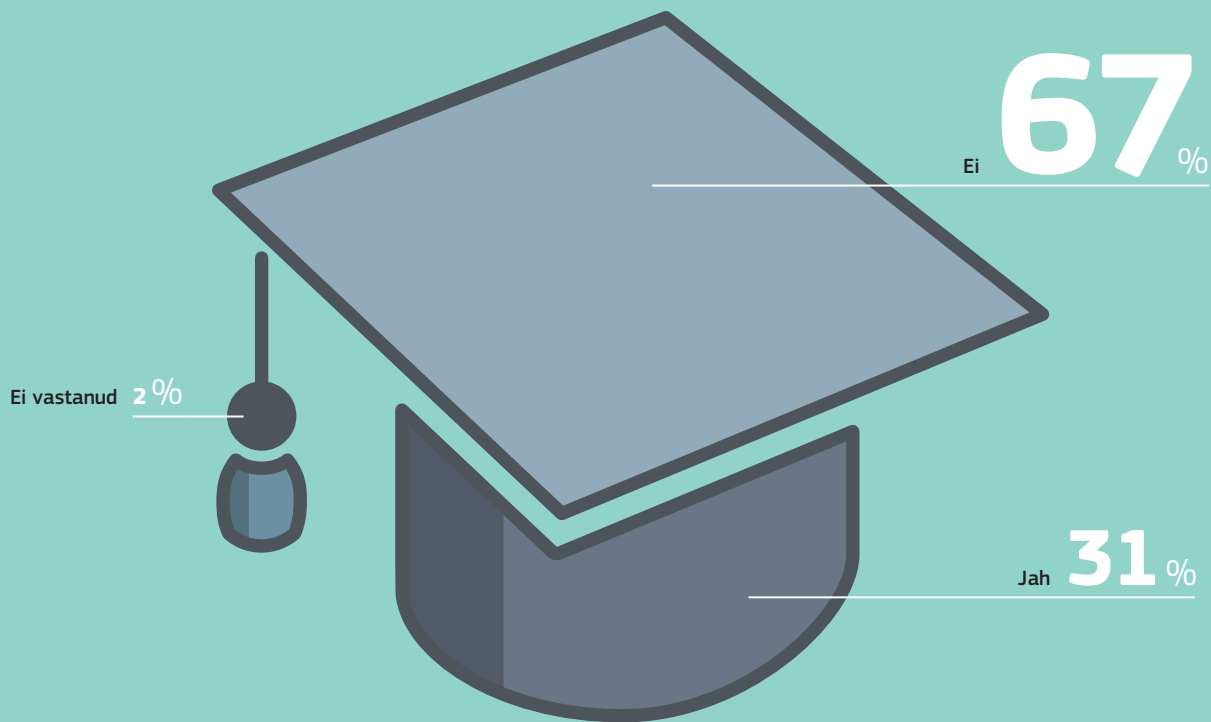
– Rootsi kodanik

Teine kitsaskoht on raskused hüpoteegi saamisega ELi riigis, kus kinnisvara paikneb, kui inimene seal ei tööta ega ela. PANGAD KEELDUVAD sageli tunnistamast sissetulekut ja muid hüvitisi, mida makstakse teises ELi riigis. Elanikel on samuti keeruline saada hüpoteeki oma riigis välismaal asuva kinnisvara jaoks ning sageli tuleb neil rinda pista aeganõudvate protseduuride, ebaselgete nõudmiste ja suhtlusprobleemidega erinevate keelte tõttu.

KODANIKE IDEED

- parem teavitatus ja kaitse veebiklientidele
- paremad tarneteenused kogu ELis, ostes veebi kaudu teisest ELi riigist
- hüvitiste saamise lihtsustamine, nt Euroopa väikenõuete protseduuri läve tõstmine
- võimalus kasutada ELi panga- või krediitkaarti ELis veebist ostmiseks.

Kas olete õppinud või õpite teises ELi riigis?

Kodanikud kui õpilased ja ametiisikud

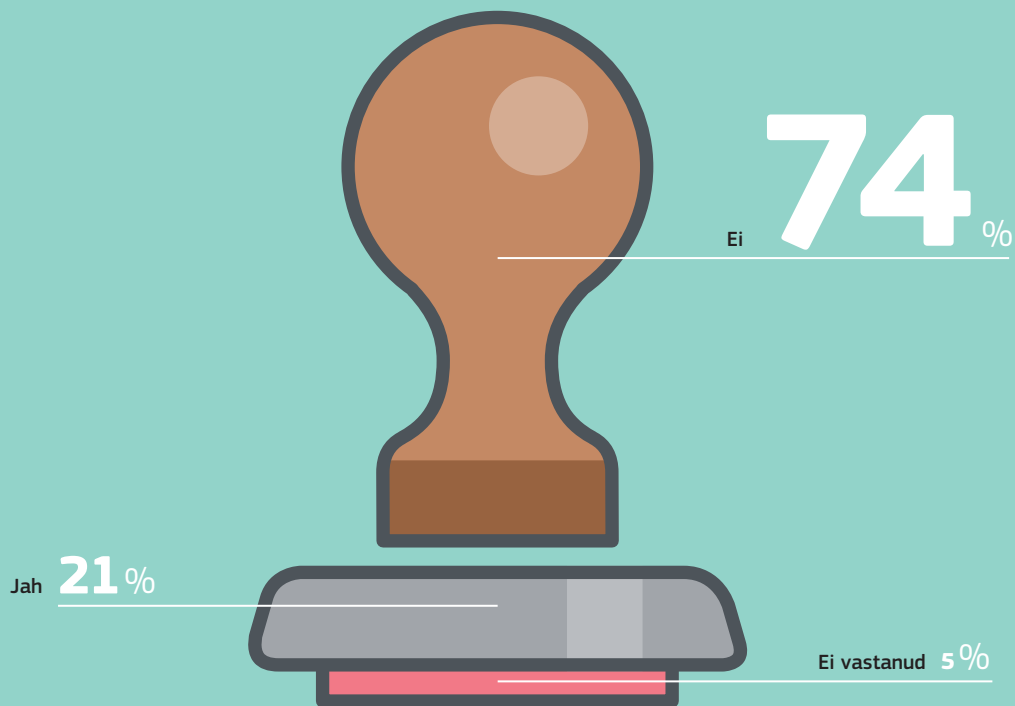
Ligi üks kolmandik osalejatest õppis või oli õppinud teises ELi riigis (31%). See osakaal oli naiste (40%) seas märgatavalt kõrgem kui meeste (25%) seas. Ligikaudu pooled noored vanuses 18-30 mainisid välismaal õppimise kogemust.

“Raskused normaalses suhtlemises kahe ülikooli vahel (Rooma ja Stockholm), mille tulemuseks oli minimaalne rahaline toetus ja raskused õppeplaani kooskõlastamisel.”

– Itaalia kodanik

Küsimusele, millist mõju avaldab riigile üliõpilaste tulek teistest ELi riikidest, oli kõige sagedamini valitud vastus kultuuriline rikastamine (74%), millele järgnesid märksa suurema vahega mitmekeelsus (65%) ja täiendavad õppimisvõimalused (39%). Vaid 5% osalejatest ütles, et teiste ELi riikide üliõpilased takistavad nende haridust (peamiselt seetõttu, et nad peavad olemasolevaid ressursse suurema arvu üliõpilastega jagama).

Kas teil on olnud raskusi õppeperioodi tunnistamisega?

Osa väitis, et **eri vaatenurkadel** on palju eeliseid. Vahetusi nähti sageli hariduse olulise ja inspireeriva osana, mis pakub **positiivset kogemust** ja **uusi oskusi** (keeled, avatus, mitmekultuurilisus) nii külalis- kui ka kohalikele üliõpilastele.

“Meil on ajaloost, geograafiast või maailmasündmustest üks arusaam, meil puudub terviklikum teadmine, mida võib pakkuda mujalt tulnud inimene.”

– Iiri kodanik

“Nad lasevad meil kogeda osa oma kultuurist väljaspool nende riiki, kogedes samas ka ise uut kultuuri.”

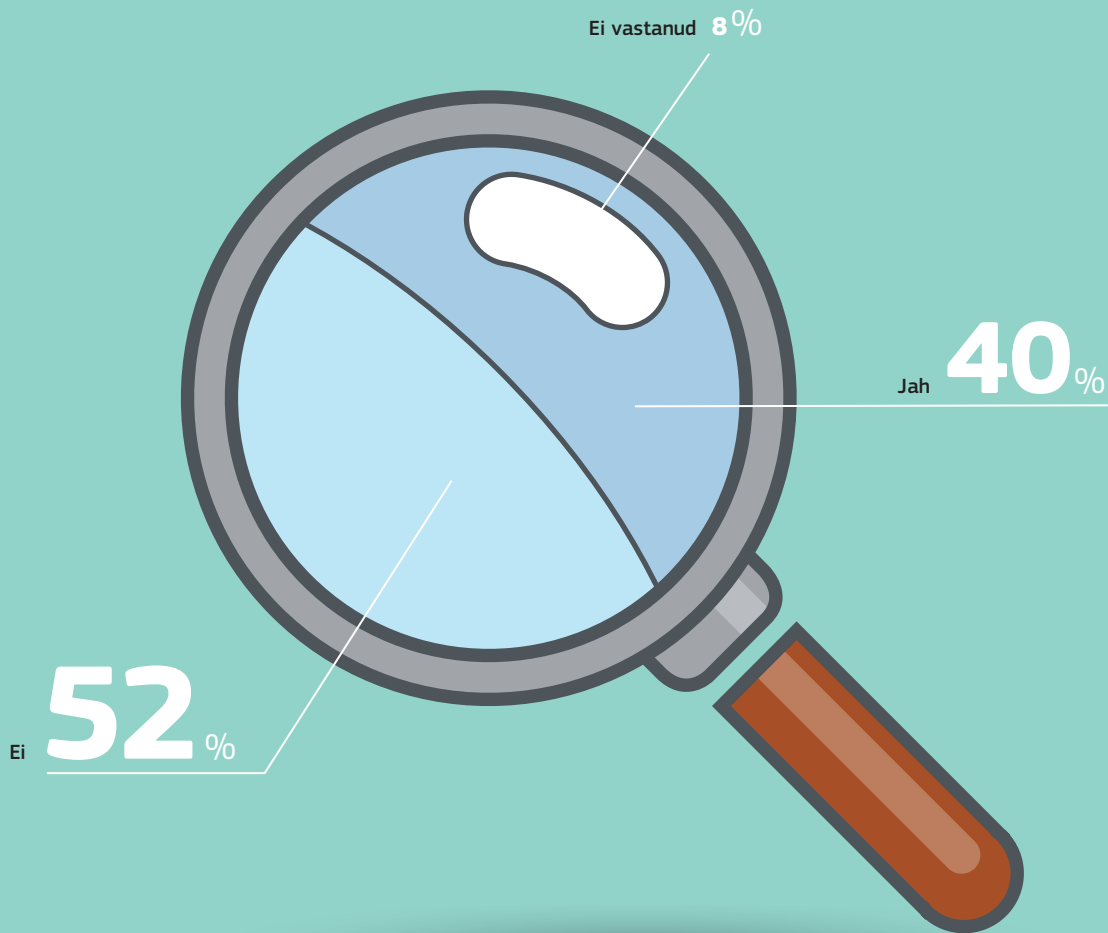
– Rootsi kodanik

Ligikaudu üks viiest praegusest või endisest üliõpilasest nimetas raskusi seoses õppeperioodi tunnistamisega teises ELi riigis (21%). Peamised probleemid olid piirangud (nt nõue esitada ametlike dokumentide tõlked) ja lühikesed tähtjad asjakohase teabe esitamiseks.

“Tähtjad, mis anti minu koduülikoolile punktide edastamiseks, ei vastanud ajale, mis kulus võõrustavas riigis minu hinnete töötlemiseks.”

– Saksa kodanik

Kas olete kunagi teises ELi riigis tööd otsinud?

Oluline osa osalejatest oli otsinud tööd teises ELi riigis (40%). Peaaegu üks neljandik (24%) ütles, et olid kogenud raskusi töö leidmisel teise ELi riigi avalikus sektoris. Vahel oli see nii, kuna neil puudus vastava riigi kodakondsus või ei olnud nad seal piisavalt kaua elanud. Osa nimetas infopuudust ja ebaselgeid värbamisprotseduure.

“Prantsuse administratsioonis on võimalik saada töökoht läbi konkurentsitihedate eksamite, mida iseloomustab tugev kultuuriline kallutatus, kus eelistatakse kohalikke inimesi, ning mis ei peegelda tingimata võimet tööd teha.”

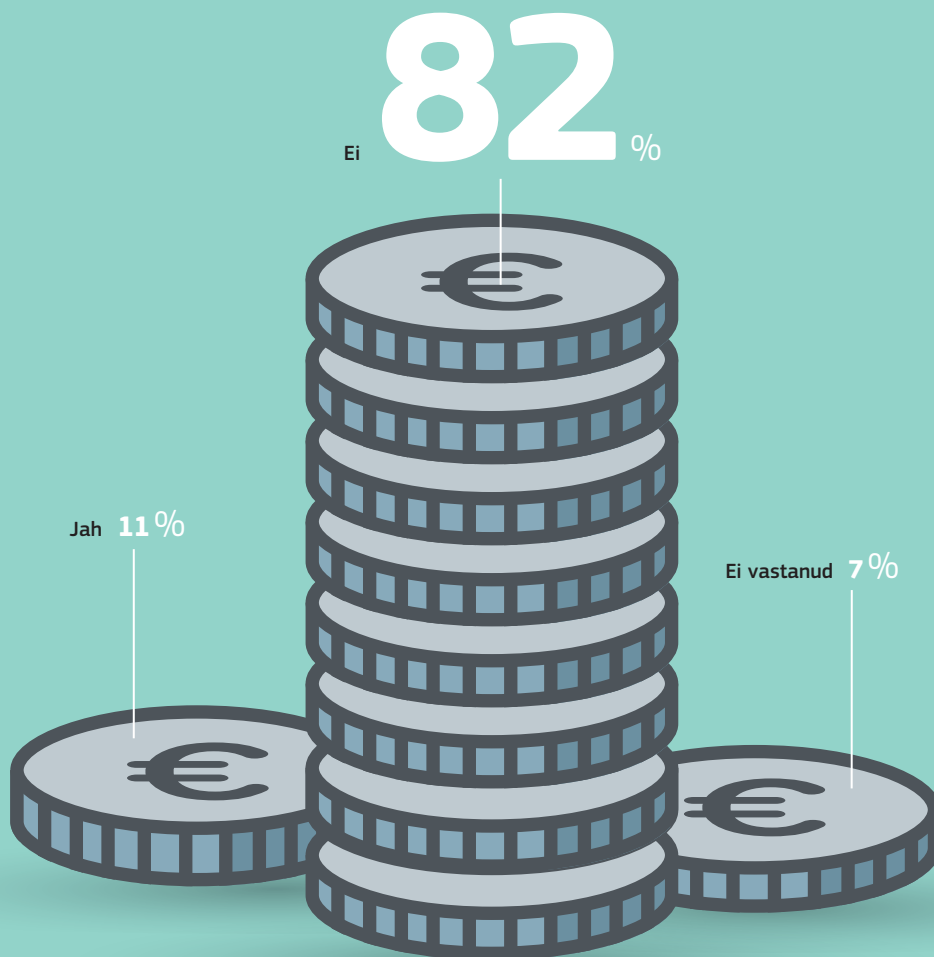
– Ühendkuningriigi kodanik

“Vajalik on investering selleks, et osaleda intervjuudel, kooskõlastada töö otsimine elamispinna ja koolide leidmisega, laste kohanemiseks uue keelega jne.”

– Hispaania kodanik

18-45-aastaste seas oli rohkem inimesi, kes olid teises ELi riigis tööd otsinud (47%) kui 46-65-aastaste seas (29%) või üle 65-aastaste seas (20%).

Kas saite koduriigist töötü abiraha ajal, mil teisest ELi riigist tööd otsisite?

Enam kui üks kolmandik arvas, et administratiivsed raskused võivad takistada neid teisest ELi riigist töö otsimisel (36%). Teised nimetatud tegurid olid:

- **ebakindlus maksuarvestuse asjus** teises ELi riigis ja koduriigis ja selle mõju majanduslikule olukorrale
- keelebarjäär
- mured **palgaerinevuste** asjus ja oht saada kodumaal madalama palgaga ametikoht, olles mõni aeg välismaal töötanud
- sotsiaalkindlustuse olemasolu ja
- pere/sõprade ja kohalikust võrgustikust loobumine.

“Invaliidist lapsega ei ole ma kindel tervishoiu ja hariduse võimalustes.”

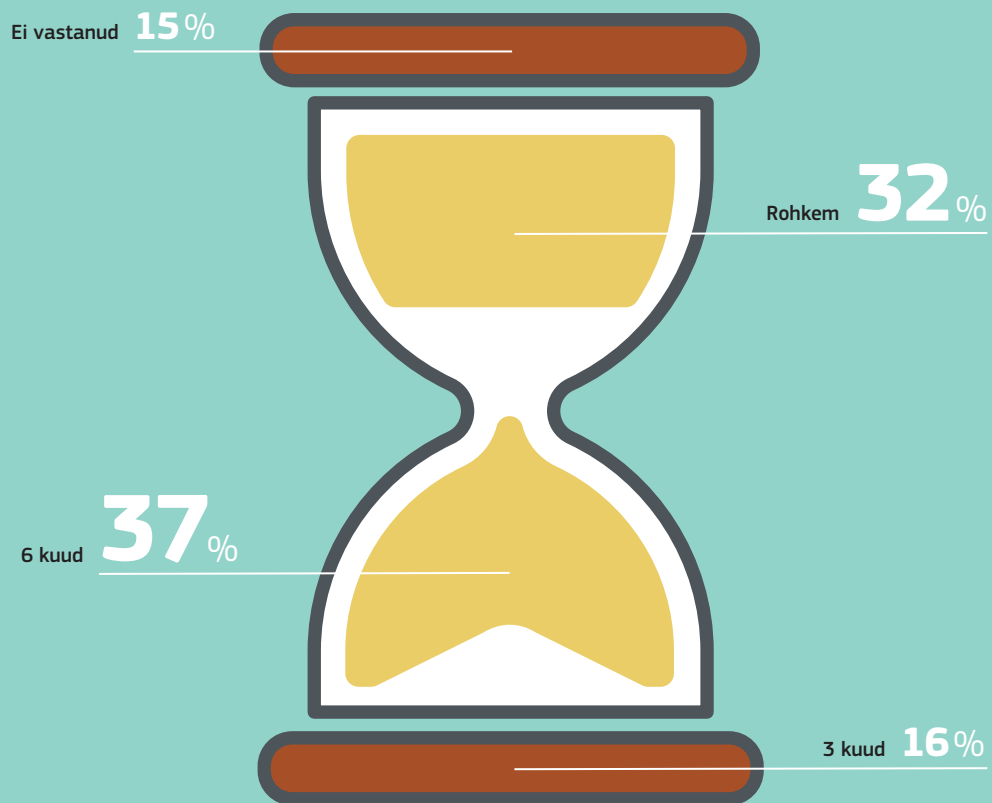
– Hollandi kodanik

Veidi enam kui üks kümnest inimesest, kes oli otsinud tööd teises ELi riigis, oli saanud koduriigist **töötü abiraha** (11%). Kuid enamik (82%) ütles, et nad seda ei saanud.

“Sain Prantsusmaal töötü abiraha, kuid seda ei makstud enam, kuna otsisin Šotimaal tööd. Mul puudus tugi nii siin kui ka seal, nagu mittekodanikul. Väga raske aeg.”

– Prantsuse kodanik

Milline oleks teie arvates õige periood töötü abiraha saamiseks koduriigist?

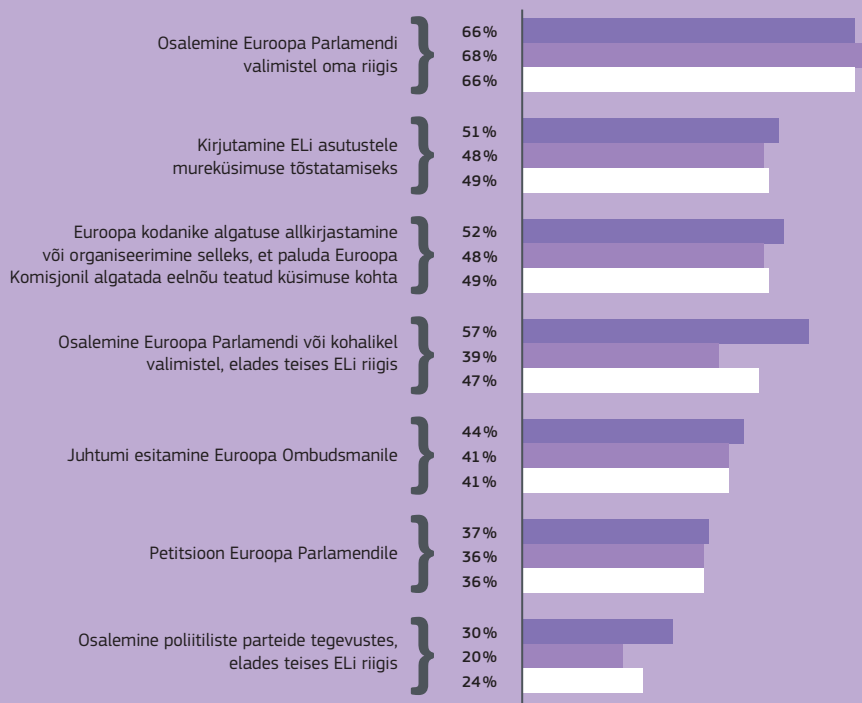

Osa inimesi leidsid, et oli ebaõiglane, et nad olid maksnud ühes ELi riigis makse ja **jäetud siis ilma hüvitistest** üksnes teise riiki kolimise tõttu. Neilt inimestelt, kes olid otsinud tööd teisest ELi riigist, küsiti ka seda, kui kaua nende arvates inimesed koduriigist töötu abiraha saama peaksid. Veidi enam kui üks kolmandik ütles, et sobiv periood on kuus kuud (37 %) ja sarnane osa leidis, et aeg peaks olema pikem (32%). Väike vähemus pakkus kolm kuud (16%).

“Olin koduriigis töötu. Otsustasin kolida teise ELi riiki, kuna mul oli töötu abiraha näol majanduslik toetus. Kahjuks sain neid hüvitisi kodumaalt eemal olles kasutada vaid kolm kuud, kuid mul vedas ja ma leidsin selle ajaga töö.”

– Hispaania kodanik

ELi kodanikuna on teil mitmesuguseid õigusi, mille kaudu saate end ELis kuuldavaks teha. Milliseid järgmistest õigustest kõige tõenäolisemalt kasutaksite? Valige palun järgmiste seast vähemalt üks.

Residendid
Mitte-residendid
Kõik vastajad

Kodanikud ja demokraatia

Enamik inimesi ütles, et peamine viis ELi küsimustes arvamust avaldada on osaledes Euroopa Parlamendi valimistel oma riigis (66%).

Üle poole vastanutest leidis, et poliitiline programm ELi kodanike igapäevase elu parandamiseks (58%) või ELi majanduse tugevdamiseks (52%) motiveeriks neid Euroopa valimistel hääletama. Pääaegu pooled oleksid motiveeritud programmiga sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks ELis (47%) ja programmiga ELile tugevama hääle andmiseks rahvusvahelisel tasandil (46%). Üks neljast mainis, et oleks motiveeritud, kui Euroopa Parlamendi liikmeks või Euroopa Komisjoni presidendiks kandideeriks huvitav inimene.

Kodanikud kasutaksid kõige sagedamini ühte järgmist viisi oma hääle kuuldavaks tegemiseks ELis:

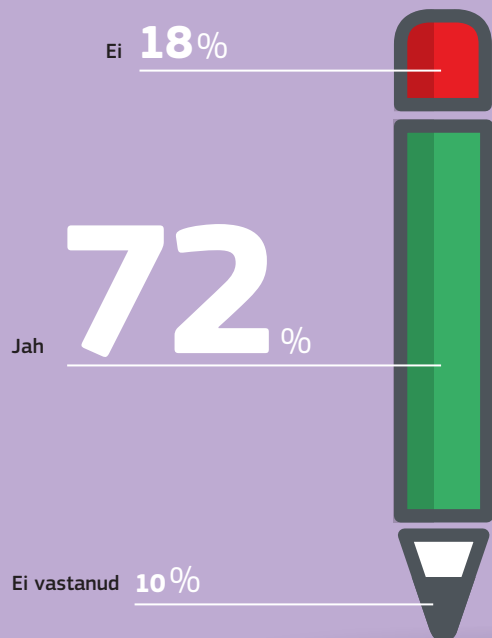
- osalemine Euroopa Parlamendi valimistel oma riigis (66%)
- **Euroopa kodanike algatuse** allkirjastamine või organiseerimine selleks, et paluda Euroopa Komisjonil algatada eelnõu teatud küsimuse kohta (49%)
- **kirjutamine ELi asutustele** mureküsimuse tõstatamiseks (49%)
- osalemine Euroopa Parlamendi või kohalikel valimistel, elades teises ELi riigis (47%).

Nimetati ka mõningaid muid viise ELi mõjutamiseks:

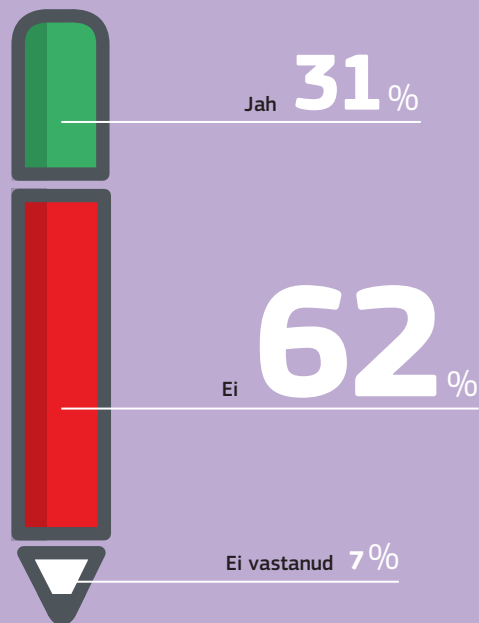
- juhtumi esitamine **Euroopa Ombudsmanile** (41%)
- petitsiooni esitamine **Euroopa Parlamendile** (36%)
- osalemine **poliitiliste parteide tegevustes**, elades teises ELi riigis (24%).

Nagu graafikult näha, ütlesid kodanikud, kes elasid või olid elanud teises ELi riigis (*residentid*) suurema tõenäosusega, et nad kasutaksid õigust osaleda Euroopa Parlamendi või kohalikel valimistel teises ELi riigis (57%) kui inimesed, kes polnud kunagi välismaal elanud (*mitte-residentid*) (47%).

Kui elaksite teises ELi riigis, kas peaksite õigustatuks õiguse omandamist elukohariigi valimistel hääletamiseks?

Kui elaksite teises ELi riigis, kas peaksite õigustatuks hääletusõigusest ilmajäämist oma kodumaa valimistel?

Enamik arvas, et neile tuleks anda õigus hääletada selle ELi riigi valimistel, kus nad elavad (72%). Nad olid selle poolt parema integratsiooni, ELi kodanike diskrimineerimise vältimise ning demokraatliku õiguse huvides võtta osa selle riigi poliitikast, millel on mõju nende igapäevasele elule. Paljud osalejad leidsid, et ilma poliitilise esindusõiguseta ei tohiks olla ka maksustamist.

“Maksustamine ja esindamine on peamine. Kui inimene maksab riigis makse, peab tal olema õigus hääletada ka selle riigi parlamendi valimistel. Kui maksta makse kahes riigis, siis peab saama ka kahes riigis hääletada.”

– Ühendkuningriigi kodanik

Enam kui kuus inimest kümnest (62%) arvas, et puudub õigustus hääleõiguse kaotamisele kodumaistel valimistel lihtsalt seetõttu, et elatakse teises ELi riigis. Kuid oluline vähemus nõustus, et see on teatud tingimustel õigustatud (31%). Mehed ja need, kes pole kunagi teises ELi riigis elanud, leidsid suurema tõenäosusega, et see on õigustatud, samas kui väljaspool ELi elavad inimesed tegid seda väiksema tõenäosusega. Osa mainis, et inimesi, kes on kolinud teise riiki, mõjutavad ikka paljud kodumaal tehtud otsused nagu seadusandlus maksustamise, pensionide ja sotsiaalkindlustuse küsimustes. Samuti võimaldab moodne sidesüsteem neil kergemini “kodus” toimuvaga kursis olla.

“See on õigustatud ainult siis, kui inimene saab hääleõiguse uues elukohariigis – ja see sõltub elamise ajast. Kui see pole pikem kui aasta, ei pea ma hääleõiguse kaotamist õiglaseks.”

– Saksa kodanik

Vaid väike vähemus vastajatest oli kogenud rahvuse tõttu praktilisi probleeme poliitiliste õiguste rakendamisel ELi kodanikena. Enamikul polnud kunagi selliseid kogemusi esinenud (69%) ja veidi vähem kui üks neljandik ei vastanud (23%).

Peamised **takistused demokraatlikule osalemisele**, mida nimetati, olid järgmised:

- **hääleõiguse kaotamine** kodumaal, omandamata hääleõigust uues elukohariigis
- **pikaajalised protseduurid** hääletamiseks vajalike dokumentide hankimiseks
- **personali teadlikkuse puudumine** kohalikes administratsioonides
- **teabe puudujääk** muudes keeltes kui kohalik keel
- **teabe puudujääk** õiguse kohta osaleda Euroopa Parlamendi valimistel, elades teises ELi riigis.

ELi kodanikud, kes elavad väljaspool ELi, nimetasid ka, et nende jaoks oli keeruline osaleda Euroopa Parlamendi valimistel, kuna nende ELi kodumaa pole loonud selleks tehnilisi vahendeid.

KODANIKE IDEED

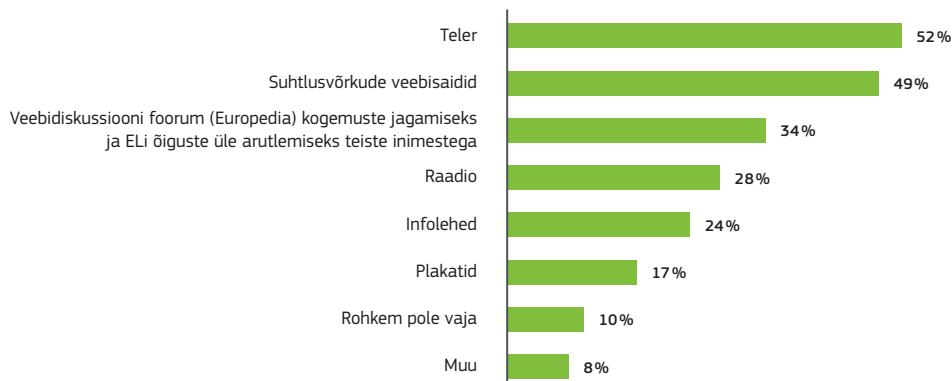
Tehti mitu ettepanekut kodanike demokraatlikku osalust takistavate barjääride ületamiseks:

- olemasolevate riiklike reeglite kaotamine, mis võtavad ära kodanike õiguse hääletada kodumaal, kui nad välismaal elavad
- rohkem ja parema teabe jagamine valimisõiguste kohta
- e-hääletuse arendamine.

Teave ja abi ELi õiguste küsimustes

Vajaliku teabe saamiseks ELi õiguste kohta kasutaksid umbes pooled osalejad telerit (52%) ja suhtlusvõrkude veebisaite (49%). Siin olid teatud rahvuslikud erinevused. 13 ELi riigi elanikud vastasid tõenäolisemalt “teler”, ulatudes 42% st Luksemburgis 64% ni Maltal. Kuid suhtlusvõrgud olid esimene valik 13s teises liikmesriigis, ulatudes 34% st Ühendkuningriigis 68% ni Kreekas. Umbes 34% eelistasid ideed kasutada veebidiskussiooni foorumit (Europedia) kogemuste jagamiseks ja ELi õiguste üle arutlemiseks teiste inimestega. Oluline vähemus nimetas raadiot (28%) ja infolehiti (24%). Alla ühe viiendiku eelistas kasutada plakateid (17%). Üks kümnest ütles, et ei soovi rohkem teavet (10%).

Euroopa Komisjonil on veebisait, mis sisaldab teavet teie õiguste ja riiklike eeskirjade ja protseduuride kohta, mis aitavad teil oma õigusi riigi tasandil kasutada (Your Europe). Kuidas veel sooviksite saada vajalikku teavet oma õiguste kohta ELi kodanikuna?

Enam kui kuus 10st vertitas veebivõimaluse ideed, kus neile öeldakse, kas probleemi saab kõige paremini lahendada kohalikul, riiklikul või Euroopa tasandil (63%). Pooled eelistasid tugevdatud riiklikku kontaktpunkti, mis aitaks kodanikke, kui nad uude ELi riiki saavad (50%). Kui küsiti olemasoleva ELi abi- ja teabeteenuste SOLVIT, Europe Directi teabeteenuste ja lehe Teie Euroopa Nõuanne kohta, polnud paljud nendest kuulnud. Mainiti ka tagasiside puudumist pärast küsimuste või kaebuste esitamist nendele asutustele. Mõned osalejad ütlesid, et tundsid end nõutuna probleemi korral seoses ELi seadustega ega teadnud, kas peaksid pöörduma sellega kohaliku administratsiooni, riigi valitsuse või ELi asutuste poole.

“Ajakirjandus peaks informeerima kõiki ELi kodanikke põhjalikult nendest õigustest, kajastades muu hulgas sageli uudiseid Euroopa Liidu tasandil tehtud töö kohta.”

– Hispaania kodanik

“ELi ajaleht oleks tore.”

– Austria kodanik

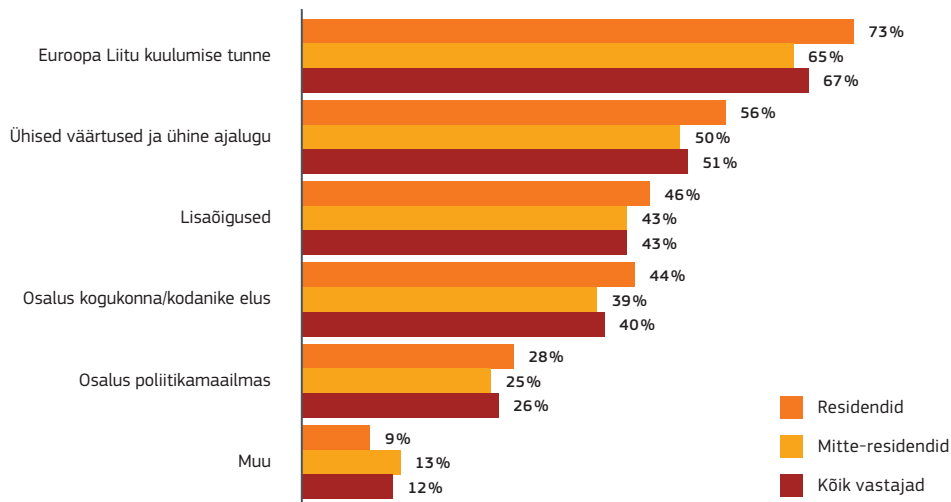
“Euroopa kodanike nõustamisbüroo kasutuselevõtt keskmistes ja suurtes Euroopa linnades oleks abiks ja tooks Euroopa haldus- ja õigussüsteemi kodanikele lähemale.”

– Rumeenia kodanik

ELi kodakondsus ja ELi tulevik

Peaaegu seitsmele konsultatsioonis osalejale 10st tähendab ELi kodakondsus eelkõige Euroopa Liitu kuulumise tunnet (67%). Kuid oli rahvuslikke erinevusi. Kui 79% Kreeka osalejat arvas just nii, tekkis sama seos vaid 39%-l tšehhidest. Veidi enam kui pooled osalejad seostasid ELi kodakondsust ühiste väärtuste ja ühise ajaloo (51%). Ka siin oli märkimisväärsed rahvuslikke erinevusi, mis ulatusid austerlastest, prantslastest ja ru-meenlastest (kõik 64%) rootslasteni (31%). Samuti nimetati sagedasti täiendavaid õigusi (43%), osalust kogukonna/kodanike elus (40%) ja osalust poliitikamaailmas (26%).

Mida ELi kodakondsus teile tähendab? Kas seostaksite seda (ühe või mitme järgmise teguriga):

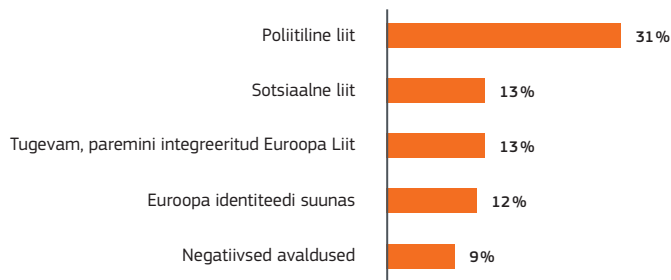

Viimases küsimuses paluti vastajatel kommenteerida oma sõnadega, millisena nad sooviksid näha Euroopa Liidu arengut lähitulevikus ja millises Euroopa Liidus nad sooviksid elada aastal 2020.

Peamised teemad, mida osalejad esile tõstsid, olid poliitilise ja majandusliku integratsiooni areng, sotsiaalse liidu arengu edendamine, kus on paigas ühised sotsiaalsed põhimõtted, võitlus diskrimineerimise ja ebavõrdsuse vastu ning heal järjel liidu loomine. Paljud organisatsioonid rõhutasid ELi kodakondsuse olulisust ja kindlate õiguste kohta teadlikkuse suurendamise ja nende jõustamise vajadust.

Osalejatest, kes kirjeldasid oma sõnadega, millisena nad sooviksid näha ELi arengut lähitulevikus ja milline see peaks olema aastal 2020, näeb kolmandik (31%, 3 286 vastust) ELi kui poliitilist liitu. Rohkem kui kümnendik kirjutas EList ka kui sotsiaalsest liidust (13%, 1 360 vastust) ja tugevamast, paremini integreeritud majandusliidust (13%, 1 333 vastust). Väljendati mitmesuguseid ideid ELi identiteedi tugevdamise, ELi õiguste ja suurema keskendumise kohta kodanikele (12%, 1 227 vastust). Vähem kui üks kümnest nimetas Euroopa Liidu kohta midagi negatiivset (9%, 929 vastust), näiteks et sooviks ELi riikide naasmist üksnes valitsustevahelise koostöö tasandile.

Peamised nimetatud teemad:

“Samad õigused erinevates riikides ja teadlikkus oma õigustest igas ELi riigis. See teeb elu palju lihtsamaks.”

– Hispaania kodanik

“Lisaõigused ja kohustused.”

– Leedu kodanik

“Võimalus omada mõju rahvusvahelisel tasandil ja juhtida eeskju läbi kliimapolitiikas. Mitmekultuurilisis ja võimalus õppida mitut keelt ning vahetada arvamusi.”

– Soome kodanik

“Toetame aktiivselt koos teiste kodanikuühiskonna organisatsioonidega uut Euroopa kodanike algatust tuua värsked ideed Euroopa poliitikasse, realiseerida Euroopa demokraatlikku protsessi...”

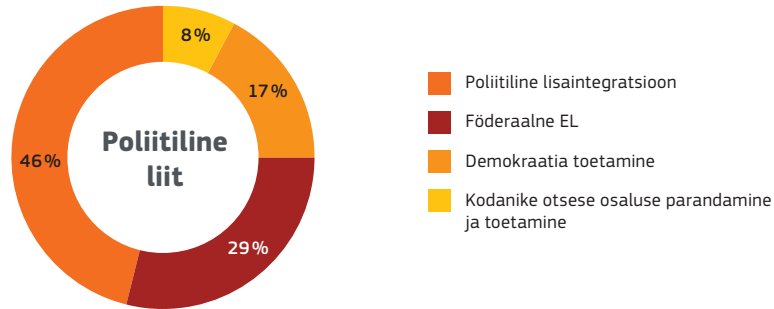
– Organisatsioon

“Ühised väärtused, ühised õigused.”

– Belgia kodanik

Täiendavad ideed, mida osalejad mainisid poliitilise liidu pealkirja all, olid poliitiline integratsioon (46%), föderaalliid (29%), demokraatia toetamine (17%) ja kodanike otsene osalus (8%).

Poliitilise liidu alamteemade jaotus

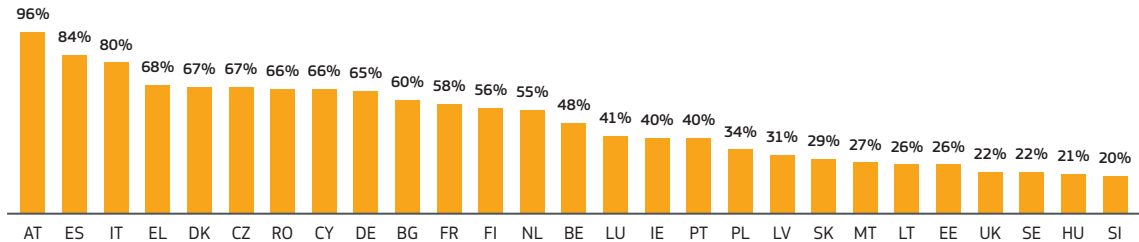

“Tahaksin näha
enne surma
veel Euroopa
Ühendriike.”

– Küprose kodanik

Rahvuste vahel oli üsna suuri erinevusi nende seas, kes arvasid, et poliitiline liit oleks tee edasi. Vastajad, kes kirjutasid kõige suurema tõenäosusega edasisest poliitilisest integratsioonist, olid austerlased (96%), hispaanlased (84%) ja itaallased (80%). Kõige vähem poliitilise liidu mainimist oli Ühendkuningriigis ja Rootsis (22%), Ungaris (21%) ja Sloveenias (20%).

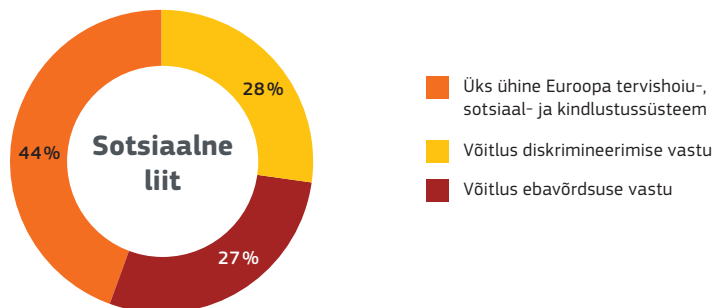
Poliitiline liit: arvamused rahvuste kaupa

Kodanike ettepanekud sotsiaalse liidu kohta hõlmasid **ühise Euroopa tervishoiu, sotsiaal- ja kindlustussüsteemi** soovi (44%), soovi võidelda diskrimineerimise ja/või ebavõrdsuse vastu (vastavalt 28% ja 27%).

Sotsiaalse liidu alamteemade jaotus

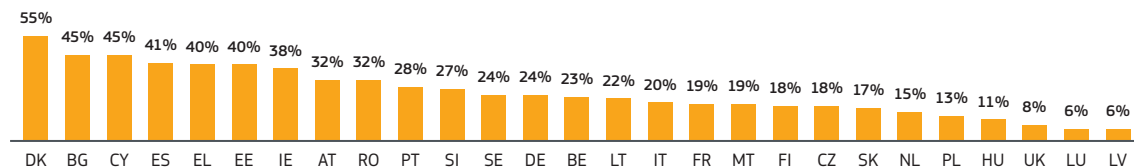

“Aastal 2020 sooviksin elada Euroopa Liidus, kus on ühtlasemad haldusprotseduurid ja kus osutatakse tervishoiuteenuseid ning tunnistatakse diplomeid ja erialast kvalifikatsiooni sarnaselt.”

– Bulgaaria kodanik

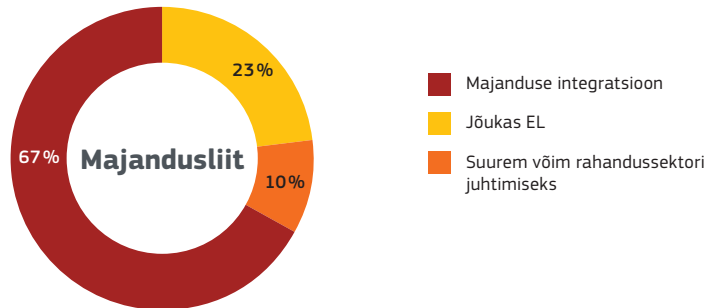
Sotsiaalse liidu toetus oli eriti tugev taanlaste (55%), bulgaarlaste ja küproslaste (kumbki 45%) seas ning eriti nõrk Ühendkuningriigis (8%), Luksemburgis ja Lätis (kumbki 6%).

Sotsiaalne liit: arvamused rahvuste kaupa

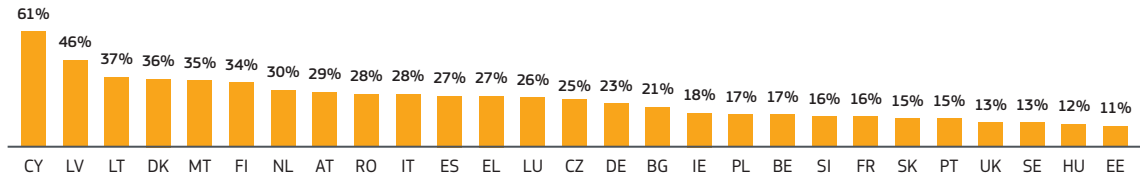
Vastajate absoluutne enamus, kes kirjutas tugevamast majandusliidust, soovis **majanduslikku integratsiooni** (67%), ühe rahandus- ja majandusliidu loomist, kus valitsemine oleks antud üle Euroopa tasandile. Osa keskendus tugevale stabiilsele **rahandusliidule**, mis tugineks **säästva arengu** põhimõtetele, **demokraatlikele väärtustele** ja tegutseks **kodanike heaolu** huvides (23%), samas kui üks kümnest sooviks näha suuremat võimu delegeerimist ELile **rahandussektori juhtimiseks** (10%).

Tugevama, paremini integreeritud Euroopa Liidu alamteemade jaotus

Tugevama ja integreerituma majandusliidu toetus oli eriti tugev Küprose (61%), Läti (46%), Leedu (37%) ja Taani (36%) kodanike vastuste seas ning nõrgim Ühendkuningriigi ja Rootsi (kumbki 13%), Ungari (12%) ja Eesti (alla 11%) osalejate seas.

Tugevam, paremini integreeritud Euroopa Liit: arvamused rahvuste kaupa

“ELi kodakondsus peaks muutuma liikmesriikide rahva jaoks peamiseks staatuseks...”

– Poola kodanik

“On vaja kohe tegutseda ja määrata majanduskasvu saavutamiseks tõsine ja pühendunud poliitika.”

– Portugali kodanik

“Ühised väärtushinnangud õiguse suhtes. Vaba kaubandus riikide vahel, kuid globaliseerumise piiramine keskkonna kaitsmiseks. Tooted ei peaks liikuma tootmise ajal üle maailma. See toob kaasa kõikvõimalikku kahju.”

– Ühendkuningriigi kodanik

“Kodanikel peaks olema õigus komisjoni presidenti otse valida [...]”

– Hispaania kodanik

“Demokraatlikum EL ja otse valitud Euroopa Komisjon. Majanduslik integratsioon ja poliitiline toetus. Sotsiaalsete õiguste suurem liikuvus ja tööjõu liikuvuse soodustamine. Vähem piiranguid kõigis valdkondades, vähem keeldusid. Jätkuv võitlus organiseeritud kuritegevuse vastu, seda karistuspõhimõtete ühtlustamise ja olemasolevate asutuste (Eurojust, Europol, Frontex, CEPOL) organisatsioonilise tugevdamise kaudu.”

– Belgia kodanik

KODANIKE DIALOOGID

Läbirääkimised Euroopa tuleviku üle

*Euroopa Komisjoni asepresident
Viviane Reding juhib Kodanike
dialooge kogu Euroopas.*

*Ta ütleb, et ELi kodakondsus peab
olema rohkem kui vaid mõiste.
"See peab olema meie 500 miljoni
kodaniku jaoks reaalsus."*

*"Ja oma uue Euroopa maja
ehitamisel peame kodanikke
endaga kaasama."*

Osana laiemast **Euroopa tuleviku debatist** korraldab Euroopa Komisjon **Kodanike dialooge kogu ELis ja samuti Internetis**. Komisjoni asepresident Viviane Reding, kes vastutab õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsuse eest, ja paljud teised komisjoni liikmed käivad kogu Liidu väikestes ja suurtes linnades kodanike muresid kuulamas.

Dialoogid on 200-500 kõikvõimaliku eluala kodaniku avatud foorumid. Paljudel juhtudel osalevad ka riigi või piirkonna valitsused või parlamendi liikmed.

Kuigi dialoogid pole mõeldud asendama vormikohaseid konsultatsiooni- ja otsustusprotsesse, on nende eesmärk tõeline **Euroopa avalik ruum, kus kodanikud** saavad jagada ideid ELi kodakondsuse ja ELi tuleviku kohta.

Esmapilk

Kolm esimest kodanike dialoogi Cádizis (Hispaania, 27.09.2012), Grazis (Austria, 05.11.2012) ja Berliinis (Saksamaa, 10.11.2012) andsid väärtuslikku teavet kodanike visioonidest **Euroopa õiguste, põhimõtete ja valitsemise** kohta ning rikkalikult ideid.

Nendes dialoogides domineeris tugevalt majanduskriis. Kodanikud jagasid muret selle otsese mõju suhtes ettevõtetele ja inimestele – eriti noored. Paljud neist rõhutasid **pankade** vastutust ja soovisid selle sektori rangemat järelevalvet ning samuti rahalist panust taastumiseks. Samal ajal toetati ühehäälselt seisukohta, et jätkusuutliku kasvu huvides on vajalikud suuremad investeeringud **haridusse ja teadusse**. Osalejad rõhutasid vajadust jõulisema ELi tegevuse järele **tööhõive** suurendamiseks, eriti **tööliste ja üliõpilaste liikuvuse soodustamisega Euroopa Liidus**.

Samuti osutasid inimesed mitmesugustele valdkondadele, milles nende arvates tuleks ELi tasandil rohkem teha **õiguste** tugevdamiseks, mida nad iga päev ELi kodanikena naudivad. Siin kuulusid teemade alla **liikumisvabadus, valimisõigused, Euroopa kodanike algatus, haavatavate inimeste olukord, keeleline mitmekesisus ja sugudevaheline võrdsus**.

Nendest aruteludest pärinevad konkreetsed ideed hõlmasid järgmisi:

- **Euroopa ID-kaardid** haldusprobleemide vältimiseks teises liikmesriigis elades
- meetmed **puuetega inimeste** aitamiseks saada üle mitmesugustest raskustest nende elus ja
- sammud **maksustamise** probleemide lahendamiseks, mis tekivad piiridevahelistes olukordades.

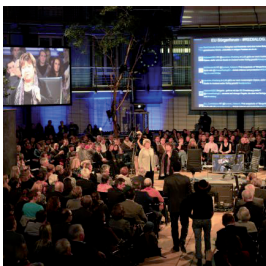
Need kodanike dialoogid kinnitasid ka vajadust **parema teavitamise järele ELi õigustest**. Inimesed soovivad rohkem teavet oma õiguste kohta, kuid samuti selle kohta, kuidas neid praktiliselt rakendada ja kelle poole pöörduda, kui nad arvavad, et nende õigustega ei arvestata.

Läbirääkimised kodanikega Cádizis: kuidas suudavad Hispaania ja EL majanduskriisist taastuda?

László Andor, tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kaasamise volinik kodanike dialoogis Napolis, Itaalias.

Dagmar Roth-Behrendt (Euroopa Parlamendi liige) koos komisjoni asepresidendi Redingiga Berliini kodanike dialoogis.

Teine korduv teema oli ELi **kodanike osalus ELi demokraatlikus elus**. Diskussioonid keskendusid poliitilise apaatia ületamisele ja teises ELi riigis elavate kodanike täieliku kaasamise soodustamisele. Sooviti, et neil oleks riiklikel valimistel hääleõigus.

Kodanike dialoogid kinnitasid vajadust avalike ruumide järele, kus saaks arutada Euroopa tulevikku. Osalejad astusid Euroopa projekti tuleviku suhtes aktiivsesse diskussiooni. Täpsemalt sooviti **rohkem läbipaistvust ELi otsustusprotsessi ja tugevama Euroopa identiteedi toetamist**. Euroopa kodakondsus peab olema poliitilisele liidule sama, mis on euro rahaliidule. Rõhutati, et kui **Euroopa poliitilised parteid nimetaksid kandidaate komisjoni presidendi ametikohale 2014.** aasta valimistel oleks see juba samm demokraatlikumate asutustega poliitilisema liidu suunas. Osalejad arutasid ka pikaajalisi eesmärke nagu föderaalsem Euroopa ja soovisid otse valitud komisjoni ja Euroopa Parlamendi presidenti, kellel oleks suurem seadusandlik jõud.

Kodanike dialooge saate vaadata **Euroopa tuleviku debati** veebisaidilt aadressil <http://ec.europa.eu/european-debate/> Neid kasutatakse komisjoni poliitikatöös.

“Kuidas suudame jõuda tavakodanikeni, kes ei kasuta vaba liikumise õigust ja tunnevad, et neid ei puuduta ELi algatused?”

– Austria kodanik, Graz

“Me ei soovi kahe erineva kiirusega Euroopa Liitu. Tahame olla ELis samal tasemel.”

– Hispaania kodanik, Cádiz

“Kas peaks olema rohkem selliseid kodanike dialooge?”

92,1% Jah, 7,9% Ei.

– Osalejate uuring, Berliin, Saksamaa

Euroopa kodanike aasta eesmärgid on järgmised:

- tõsta kodanike teadlikkust nende ELi õigustest, eriti õigusest liikuda ja elada vabalt Euroopa Liidu riikides
- tõsta kodanike teadlikkust sellest, kuidas nad ELi õigustest ja poliitikest kasu võivad saada
- stimuleerida nende aktiivset osalemist ELi poliitikaloomes
- stimuleerida ulatuslikku debatti ELi õiguste mõju ja potentsiaali kohta, eriti vaba liikumise õiguse, ELi kodakondsuse ja ELi kui terviku arengu kohta.

**Kaasalõõmiseks
külastage Euroopa kodanike
aasta veebisaiti aadressil
europa.eu/citizens-2013**

Väljaannete talitus

ISBN 978-92-79-27172-4

9 789279 271724